

MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Zákon o ochrane prírody a krajiny a vodné hospodárstvo

Michal Kutlík

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Sekcia ochrany prírody, biodiverzity a krajiny
Odbor štátnej správy ochrany prírody

michal.kutlik@enviro.gov.sk

02 5956 2205

matus.tomkuliak@enviro.gov.sk

02 5956 2644

Prehľad prezentácie

1. Ochrana biotopov
2. Územná ochrana
3. Natura 2000
4. Druhová ochrana
5. Ochrana drevín
6. Otázky z praxe

1. Ochrana biotopov

§ 6

- Ochrana prírodných biotopov - opatrenia na zachovanie alebo obnovu priaznivého stavu biotopov európskeho významu a biotopov národného významu
- Zoznam biotopov – príloha č. 1 vyhlášky č. 24/2003 Z.z.
- § 6 (4) Na zmenu stavu mokrade, najmä jej úpravu zasypávaním, odvodňovaním, ťažbou trstia, rašeliny, bahna a riečneho materiálu, sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody (**OÚ v sídle kraja**) okrem vykonávania týchto činností správcom vodného toku v súlade s osobitným predpisom – odkaz na § 48 zákona o vodách.
- § 2 (2) písm. g) - mokrad' = územie s močiarimi, slatinami alebo rašeliniskami, vlhká lúka, prírodná tečúca voda a prírodná stojatá voda vrátane vodného toku a vodnej plochy s rybníkmi a vodnými nádržami

1. Ochrana biotopov

§ 6 + § 9 – vyjadrenie orgánu ochrany prírody ako dotknutého orgánu

- § 9 (1) Orgán ochrany prírody je dotknutým orgánom v konaniach podľa osobitných predpisov vo veciach ochrany prírody a krajiny.
- záujmy ochrany prírody a krajiny uplatňuje najmä formou vyjadrenia alebo iného stanoviska k činnosti
- § 6 (2) Ak orgán ochrany prírody a krajiny vo vyjadrení podľa § 9 ods. 1 upozorní, že činnosťou, ku ktorej sa dáva vyjadrenie, môže dôjsť k poškodeniu alebo zničeniu biotopu európskeho významu alebo biotopu národného významu, je na uskutočnenie tejto činnosti potrebný súhlas orgánu ochrany prírody (**oú**).
- Súhlas sa nevyžaduje, ak k poškodeniu alebo zničeniu biotopov dochádza v súvislosti s výrubom drevín.

2. Územná ochrana

§ 16 – 5. stupeň ochrany

- § 16 (1) písm. h)- Na území, na ktorom platí piaty stupeň ochrany, je zakázané meniť stav mokrade alebo koryto vodného toku, najmä ich úpravou, zasypávaním, odvodňovaním, ťažbou trstia, rašeliny, bahna a riečného materiálu **okrem vykonávania týchto činností v koryte vodného toku jeho správcom v súlade s osobitným predpisom – odkaz na § 48 zákona o vodách**
- Výnimky povoľuje **OÚ v sídle kraja**

3. Natura 2000

§ 28

- Natura 2000 = Európska sústava chránených území = CHVÚ + ÚEV
- CHVÚ – vyhlasuje vláda nariadením (po starom vyhlášky MŽP)
- ÚEV - Výnos MŽP SR č. 3/2004–5. 1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam ÚEV + doplnky
- § 28 (2) Akýkoľvek **plán** alebo **projekt**, ktorý priamo nesúvisí so starostlivosťou o územie Natura 2000 alebo nie je pre starostlivosť oň potrebný, ale ktorý **pravdepodobne** môže mať samostatne alebo v kombinácii s iným plánom alebo projektom na toto územie **významný vplyv**, podlieha hodnoteniu jeho vplyvov na takéto územie z hľadiska cieľov jeho ochrany.

3. Natura 2000

§ 28

- Každý, kto zamýšľa uskutočniť plán alebo projekt podľa odseku 2, je povinný predložiť návrh plánu alebo projektu na posúdenie orgánu ochrany prírody. (okrem projektov a plánov podľa zákona EIA)
- Okresný úrad v sídle kraja vydá odborné stanovisko k možnosti jeho významného vplyvu na územie sústavy chránených území – **rozhodnutie v samostatnom správnom konaní**
- Odborné stanovisko môže vydať aj ministerstvo alebo okresný úrad v sídle kraja z vlastného podnetu, ak podnet na jeho vydanie bol zistený počas konania o vydanie výnimky, súhlasu alebo vyjadrenia podľa tohto zákona.
- Ak podľa odborného stanoviska plán alebo projekt môže mať samostatne alebo v kombinácii s iným plánom alebo projektom významný vplyv na toto územie, je predmetom posudzovania vplyvov podľa zákona EIA

4. Druhov ochrana

§ 34 a 35

- **Chrnen rastliny** – zákaz trhať, zbierať, vykopvať alebo niãit v jej prirodzenom areáli
- **Chrnen ťivoãichy** – zákaz zraňovať, usmrcovať, rušit, niãit vajcia, odstraňovať alebo poškodzovať hniezda a miesta rozmnoŹovania a odpoãinku v jeho prirodzenom areáli
- Zoznam chránených rastlín a chránených ťivoãichov – prílohy č. 5 a 6 vyhlášky č. 24/2003 Z.z.
- Povoľovanie výnimiek – **ministerstvo**

5. Ochrana drevín

§ 47

- § 47 (3) Na výrub dreviny sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody (**obec alebo OÚ**), ak tento zákon neustanovuje inak.
- § 47 (4) - výnimky zo súhlasu
- § 47 (4) písm. e) - Súhlas na výrub dreviny sa nevyžaduje, ak oprávnenie alebo povinnosť výrubu vyplýva z osobitných predpisov - **odkaz okrem iného aj na zákon o vodách**

5. Ochrana drevín

§ 47

- § 47 (7) - Ten, kto chce z dôvodu uvedeného v odseku 4 písm. e) vyrúbať drevinu, je povinný túto skutočnosť písomne oznámiť orgánu ochrany prírody (**OÚ**) najmenej 15 pracovných dní pred uskutočnením výrubu; **oznamovacia povinnosť sa nevzťahuje na prípady podľa § 9 ods. 1 písm. l).**
- Orgán ochrany prírody (**OÚ**) môže v tejto lehote
 - a)určiť podrobnejšie podmienky uskutočnenia výrubu alebo
 - b)výrub obmedziť, ak je v rozpore s požiadavkami na ochranu drevín, chránených druhov alebo prírodných biotopov.
- **Podrobnosti o ochrane drevín - § 17 vyhlášky č. 24/2003 Z.z.**

6. Otázky z praxe - 1

- Aké súhlasy a povolenia musí mať žiadateľ vydané na výrub drevín vykonávaný v koryte vodného toku a na pobrežných pozemkoch v prípade, ak žiadateľ nie je správca vodného toku, a činnosť nie je vykonávaná v súvislosti so správou vodného toku? Potrebuje 2 súhlasy a 1 povolenie?
- súhlas na výrub drevín podľa § 47 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z. vydaný orgánom ochrany prírody,
- súhlas na zmenu stavu mokrade podľa § 6 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z. z. vydaný orgánom ochrany prírody, keďže sa výrub drevín má realizovať aj v koryte vodného toku (podľa § 2 ods. 2 písm. g) zákona č. 543/2002 Z. z. je mokradou aj vodný tok),
- a povolenie na stínanie a odstraňovanie stromov a krov v korytách vodných tokov a na pobrežných pozemkoch podľa § 23 ods. 1 písm. a) vodného zákona vydané orgánom štátnej vodnej správy.
- A má vo vodoprávnom konaní o stínaní a odstraňovaní stromov a krov orgán ochrany prírody postavenie dotknutého orgánu a má vydať vyjadrenie podľa § 9 ods. 1 písm. l) zákona č. 543/2002 Z. z.?

6. Otázky z praxe - 1

- *V zmysle vyššie uvedeného opisu možno rozlíšiť dve situácie, pričom pri oboch platí, že nejde o správcu vodného toku a činnosť nie je vykonávaná v súvislosti so správou vodného toku.*
- *Ak ide o činnosť, pri ktorej dochádza k výrubu drevín v korytách vodných tokov, na pobrežných pozemkoch a v inundačných územiach, je potrebné povolenie podľa § 23 ods. 1 písm. a) zákona č. 364/2004 Z.z. vydané orgánom štátnej vodnej správy. V takomto prípade sa v zmysle § 47 ods. 4 písm. e) zákona č. 543/2002 Z.z. súhlas orgánu ochrany prírody na výrub drevín nevyžaduje, vyžaduje sa však vyjadrenie podľa § 9 ods. 1 písm. l) zákona č. 543/2002 Z.z.*
- *Ak ide o výrub drevín mimo korýt vodných tokov, pobrežných pozemkov a v inundačných území, vyžaduje sa súhlas podľa § 47 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z.z.*
- *Súhlas orgánu ochrany prírody v zmysle § 6 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z.z. sa vyžaduje, len ak má pri plánovanej činnosti dôjsť k zmene stavu mokrade, najmä jej úpravou zasypávaním, odvodňovaním, ťažbou trstia, rašeliny, bahna a riečneho materiálu.*

6. Otázky z praxe - 2

- V ktorých konkrétnych prípadoch sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na zmenu stavu mokrade podľa § 6 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov? (Je potrebné vyžadovať tento druh súhlasu aj v prípadoch, ako je zaústenie čistiarní odpadových vôd, či domových ČOV do vodného toku, ak zároveň vydáva vodoprávne rozhodnutie orgán štátnej vodnej správy? Je potrebné požadovať tento druh súhlasu aj pri jednoduchých premosteniach potokov v obciach?)

6. Otázky z praxe - 2

- *V zmysle § 6 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z.z. na zmenu stavu mokrade, najmä jej úpravu zasypávaním, odvodňovaním, ťažbou trstia, rašeliny, bahna a riečneho materiálu, vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody okrem vykonávania týchto činností správcom vodného toku v súlade so zákonom č. 364/2004 Z.z. Mokradou sa podľa § 2 ods. 2 písm. g) zákona č. 543/2002 Z.z. rozumie územie s močiarimi, slatinami alebo rašeliniskami, vlhká lúka, prírodná tečúca voda a prírodná stojatá voda vrátane vodného toku a vodnej plochy s rybníkmi a vodnými nádržami. Posúdenie orgánom ochrany prírody bude pritom záležať od okolností konkrétneho prípadu, pričom platí, že ak činnosťami uvedenými v otázke dôjde k zmene stavu mokrade, na činnosť bude potrebný súhlas orgánu ochrany prírody.*

6. Otázky z praxe - 3

- Pobrežné pozemky, definované v § 49 ods. 2 vodného zákona, sú v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie pri vodohospodársky významnom vodnom toku pozemky do 10 m od brehovej čiary a pri drobných vodných tokoch do 5 m od brehovej čiary. Nepovolený výrub drevín (inými osobami než je správca vodného toku) sa rieši ako porušenie § 23 ods.1 písm. a) vodného zákona, pričom tento priestupok prejednáva príslušná obec v zmysle § 77 ods. 3 písm. a) vodného zákona. Môžu sa tu nachádzať aj biotopy národného, prípadne európskeho významu.
- Na výrub drevín v pobrežných pozemkoch nie je potrebný súhlas podľa § 47 ods.3 zákona č. 543/2002 Z. z. a teda ani výrub drevín bez tohto súhlasu nie je porušením zákona č. 543/2002 Z. z. V prípade porušenia § 47 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z. sa vyčísluje spoločenská hodnota drevín, ktorá určuje, či sa jedná o priestupok alebo trestný čin (§ 306 Trestného zákona). Na tieto stromy sa teda vzťahujú dva rôzne postupy – do 10 m je to priestupok (hoci sa jedná o ekologicky významnejší úsek pozdĺž vodného toku) a ďalej než 10 m je to už trestný čin. Môže sa spoločenská hodnota vzťahovať aj na vyrúbané stromy v pobrežných pozemkoch?

6. Otázky z praxe - 3

- *V zmysle § 95 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny spoločenská hodnota chránených rastlín, chránených živočíchov, drevín, biotopov európskeho významu a biotopov národného významu vyjadruje najmä ich biologickú, ekologickú a kultúrnu hodnotu, ktorá sa určuje s prihliadnutím na ich vzácnosť, ohrozenosť a plnenie mimoprodukčných funkcií.*
- *Predmetné ustanovenie zákona č. 543/2002 Z.z. nerozlišuje, na akom pozemku sa drevina nachádza, resp. či ide o drevinu, na výrub ktorej sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody, a teda sa uplatňuje aj na stromy nachádzajúce sa na pobrežných pozemkoch.*